

شناسایی عوامل بروز کاستی در عملکرد مهندسين مشاور (مطالعه موردی : صنعت آب خوزستان)

ایوب احمدی^۱، دکتر جمشید سلحشور^۲، دکتر عبدالکریم عباسی دزفولی^۳

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه مهندسی عمران-مدیریت ساخت، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات خوزستان، اهواز، ایران،
ayoob.ahmadi@gmail.com

۲- استادیار، گروه مهندسی عمران-مدیریت ساخت، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد جامع شوشتر، شوشتر، ایران،
j_salahshour@yahoo.com

۳- استادیار، گروه مهندسی عمران-مدیریت ساخت، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات خوزستان، اهواز، ایران،
abbasihamid@Hotmail.com

چکیده

از مهمترین دلایل استفاده از مهندسين مشاور کاهش هزینه، کاهش زمان اجرا و بالاتر بردن کیفیت ساخت می باشد. این مساله به علاوه محدودیت استفاده از منابع و نیروهای انسانی در سازمان ها و ادارات دولتی باعث استفاده هر چه بیشتر از مهندسين مشاور در ارائه خدمات مهندسی گردیده است. نظر به اینکه هرگونه کاستی در عملکرد مهندسين مشاور باعث بروز افزایش هزینه، افزایش زمان و کاهش کیفیت در اجرای پروژه های عمرانی می گردد بررسی و شناسایی عوامل کاستی در عملکرد مهندسين مشاور حائز اهمیت است. در این تحقیق به بررسی و شناسایی عوامل کاستی با استفاده از روش پرسشنامه ای با استفاده از نظرات ۱۳۶ نفر از کارشناسان و مدیران شاغل در دستگاه های اجرایی، شرکت های مهندسين مشاور و شرکت های پیمانکاران فعال در صنعت آب استان خوزستان مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار می گیرد.

واژگان کلیدی: مهندس مشاور، کارفرما، پیمانکار، کاستی، صنعت آب خوزستان

۱. مقدمه

اگر مهندس مشاور را به عنوان عضو فرهیخته مثلث ارکان پروژه کارفرما، پیمانکار و مشاور بپذیریم هر گونه کاستی در عملکرد مهندس مشاور می تواند موجبات وارد شدن خسارات سنگینی به پروژه باشد. آنان بیشترین نقش را در ترسیم افق پروژه ایفا نموده و بر مبنای نیاز های مختلف حسی و روانی بهره برداران اهداف کالبدی پروژه را دنبال می نمایند [۱] مهندسان مشاور با انجام مطالعات اولیه و طراحی مناسب در روند اجرای پروژه می بایست خدمات خواسته شده کارفرما را با در نظر گرفتن صرفه و صلاح سیستم انجام دهند. همچنین با اجرای نظارت دقیق به همراه مستندسازی و گزارش دهی مناسب از بروز مشکلات احتمالی در روند اجرا جلوگیری کنند. در واقع فرض اولیه این است که کارفرما به عنوان تامین کننده مالی و درخواست کننده خدمات دانش لازم نسبت به انجام مطالعات و پیش بینی های لازم را نداشته و اینگونه کارها به عهده مهندس مشاور قرار داده می شود که از دانش و معلومات لازم برخوردار است. با توجه به این مساله هرگونه ایراد، اشکال و اشتباه در روند مطالعات و نظارت می تواند هزینه های سنگینی به پروژه تحمیل کند و کارفرما از اعتمادی که به خدمات مهندس مشاور نموده بی بهره مانده است. در این تحقیق سعی شده است عوامل ایجاد کاستی در عملکرد مهندسين مشاور با مطالعه موردی صنعت آب خوزستان مورد شناسایی قرار گیرد.

۲. کاستی های مهندس مشاور و نتایج آن

وجود ابهام و اشتباه به دلیل ارائه یک شرح خدمات ضعیف و ناقص نه تنها منجر به حذف و یا بروز اشتباه در مرحله پیش از اجرا می گردد بلکه در طی دوره اجرایی نیز می تواند مشکلاتی را فراهم نماید که اصلاح آنها ممکن است هزینه بالایی داشته و یا منجر به مسائل و مشکلات حقوقی گردد. [۲] خدمات مهندس مشاور می توان به طور خلاصه شامل انجام مطالعات اولیه و طراحی و ارائه طرح و نقشه و انجام نظارت بر اجرای عملیات بیان نمود. عدم دقت در انجام مطالعات اولیه، سهل انگاری در بررسی های اولیه و توجیه اقتصادی طرح و عدم تناسب کار خواسته